

Stará Pyramida. (kolem 1910, archiv M. Nevrlého)

Pyramida s novým roubením v přízemí. (20. léta, archiv M. Nevrlého)

Přístavba nového křídla se sálem a moderním ubytováním je v hrubé podobě hotova. (1927, archiv M. Jecha)

O historii nejstarší hospody na Jizerce Zur Pyramide nebo jen Pyramide jsme už psali na straně 101 v souvislosti s turistickým ruchem. Nyní se soustředíme na její architektonické proměny.

První dva snímky dokumentují přestavbu přední části (dnes salonek), při níž dostalo přízemí nové roubené stěny. K největší změně však došlo teprve v roce 1927, kdy majitel Franz Kunze provedl přístavbu sálu a nových hostinských pokojů. K novinkám patřilo i ústřední topení, kterým se tehdy mohl pochlubit málokdo. Rozšíření se projevilo i tím, že v inzerátech se přestalo objevovat slovo *Gasthaus* a vystřídal ho vznosnější *Gasthof zur Pyramide*. Tato přestavba jako by na Jizerce odstartovala řadu dalších. Pak přišla hospodářská krize a stavební vývoj Pyramidy byl na dlouho ukončen. (→ 156)

Nová Pyramida. (30. léta, výřez z fotopohlednice, vyd. Honzejek & Mathes, Jablonec n. N., sbírka P. Kurtina)

JIZERKA SAMOSTATNOU OBCÍ

Jizerka dlouho nebyla samostatnou obcí, ale jen osadou Bílého Potoka. Pro usnadnění správy však měla už déle než století svého představeného (Ortvorsteher). V roce 1925 jím byl hostinský z Pyramidy Franz Kunze, o deset let později August Schrötter z čp. 2, kde bylo pekařství.

Během třicátých let začali představitelé Jizerky podnikat konkrétní kroky k odtržení od Bílého Potoka, což se jim nakonec podařilo. Celý tento proces zachycují dokumenty uložené ve Státním okresním archivu Liberec, fondu MNV Bílý Potok, z nichž citujeme.

V dvojjazyčném rozhodnutí Zemského úřadu v Praze z 9. září 1936 se uvádí: *Zemský úřad v Praze po slyšení u okresního výboru ve Frýdlantě a Zemského výboru v Praze, který se vyjádřil ve schůzi konané 9. září 1936, povoluje podle paragrafu 3 čes. obce. zřízení rozloučení místní obce i katastrálního území Bílý Potok (soudní i politický okres Frýdlant) ve dvě místní obce, též katastrální území Bílý Potok (Weissbach) a Jizerka (Klein Iser, též Wilhelmshöhe) v rozsahu vyličeném v podání osadního výboru v Jizerce ze dne 9. ledna 1934, č. j. 18, a doplněném protokolem sepsaným 30. dubna 1934 katastrálním měřickým úřadem ve Frýdlantě se zástupci obou svazků.*

Osada Jizerka dá podle závazného prohlášení ze dne 16. května 1934 novou obecní hranici úředně oprávněným civilním technikem po celé její délce omeznikovat a zaměřiti, jakož i dodá-li archivu map katastrálních odborně vyhotovený geometrický (polohopisný) plán s dodatkem ku popisu hranic o společném hraničním úseku. (...) Dosavadní poznačení pozemkových a stavebních částic jakož i domovních čísel se nemění.

Veškeré výlohy, jež vzejdou finanční a justiční správě, (...) zavázala se zaplatiti obec Jizerka podle prohlášení ze dne 6. května 1934.

Majetkoprávní ujednání mezi nově vzniklými obcemi podle úmluvy ze dne 26. června 1932 jest toto:

1. *Společně jmění obou částí se nerozdělí, nýbrž obec Bílý Potok podrží jmění v Bílém Potoce ležící, obec Jizerka pak v Jizerce ležící jmění pozůstávající z movitostí a nemovitostí. Běžné jmění podrží obec Bílý Potok.*

2. *Stávající břemena všeho druhu přijímá obec Bílý Potok (např. také 33 % patronátních poplatků).*

3. *Osadní zastupitelstvo Jizerky zavazuje se (za) osadu Jizerka zaplatiti obci Bílý Potok 30 000 Kč (slovy třicet tisíc korun československých) v 15 (slovy patnácti) ročních*

splátkách po 2 000 Kč (slovy dvou tisících) jako konečné odbytné za břemena, která Bílý Potok sám trvale ponese, a jako odškodnění za ušlé příjmy, jež dosud sloužily ke krytí obecních vydání. Roční splátky nutno vždy vyrovnati podle dnešních valutárních poměrů (zlatý standard z konce června 1932).

Clam-gallasovská hájovna, čp. 26 známá dnes jako Pešákovna. (asi 1907, výřez ze světlotiskové pohlednice, sbírka V. Zikmunda)

Hostinec Zum Iserthal, čp. 1, s přílehlou chalupou čp. 28. (část fotopohlednice, odesl. 1923, sbírka V. Zikmunda)

Panoráma Jizerky ze svahu Bukovce za myslivnou. (poč. 30. let, výřez z fotopohlednice, vyd. Lange & Scheybal, sbírka P. Kurtina)